





## Metall — terawurka.

Põllumajandus sammub tõusu teed, kuid seni veel ilma oma inventaari täiendamiseta uute riistadega ja masinatega. Muudugi ostavad talupojad ka nüüd neid, kuid sedamöörd vahel arwul, et seda arwuselegi ei tule võtta.

Kuid esimene hää wiljasaak muudab seisukorda põhjalikult. Ja see hää wilja-aasta läheneb meile kiirete sammudega. Kõik teated kohaltel lasewad paista, et wiljade seisukord tänawu keskmine ja üle keskmise on.

Kui siin midagi ootamatu stiihilit hää ei juhtu, saame meie tänawu (statistika keskbuuroo wiljaarwamiste järele) ainult terawiljast 2.400 miljoni rubla, s. o. 400 miljoni rubla rohkem kui enne sõda.

Arusaadaw, et maa, selle ees ei ole enam määratud lahmatuid harimata põldu, peab masinaid abiks võtma, mida ta teinud on ka juba praegu. Hää wilja-aasta puhul leitakse selleks juba raha. Kogu külmus seisab nüüd aga, kas meie suudame talupoegade nõudmist põllutöö masinate ja riistade suhtes rahuldada. Siin ei jää meil teist teed üle, kui neid wiljamaalt fiske wadada, sest meie oma tehased ei suuda praegu talupoegade nõudmist põllutöö riistade ja masinate suhtes mitte rahuldada.

Muudugi teada seisab meie ülesanne aga selles, et täielikult rahuldada talupoegade nõudmist meie oma tööstuse produktiooniga.

Metallitööstus edeneb õige kiirete sammudega. Nii töötati 1924—25 majandusaasta esimesel poolel 157 miljoni rubla eest, kuna kogu 1923—24 majandusaasta wäljel saadi ainult 131 miljoni rubla eest. Juba neis arwudest näeme, et metallitööstus 64 prots. wõrra mullusest rohkem töötab.

Misjalgune haru selles tööstuses edeneb siis eriti kiirelt? Siin on esimene koht kahtlemata põllutöö masinate ja riistade ehitamisel, mis wõrreldes määraaastaga 137 prots. wõrra on tõusnud, kuna metallitööstuse üldine tõus oli aga 64 prots. Nii on põllutöö riistade ja masinate ehitamise haru edene mine kaks korda kiirem, kui metallitööstuse üldine tõus.

Kuid asi ei seisa mitte üksi wäljatöötamise arwus, waid ka hindades. Hindade suhtes oli seisukord alles mõni kuu tagasi õige halb, kuna wästawatel wabrikutel ja tehastel wähe tööd oli. Oktoobrimärki jooksul on aga seisukord siin paranenud, wästawatel tehastel ja wabrikut on tööd koormatud ning selle tagajärjel ka hinnad langenud, lähenedes isegi enne sõjaaegadele hindadele. Nii olid raudhinnad järgmised:

|                | Sinnad kopikutes |                  |               |
|----------------|------------------|------------------|---------------|
|                | Enne sõda        | 1923 a. oktoober | 1925 a. märts |
| Teras tükkides | 65               | 150              | 95            |
| Teras walatuna | 70               | 165              | 105           |
| Margants       | 240              | 450              | 295           |
| Raud           | 150              | 280              | 210           |
| Koopad         | 112              | 282              | 200           |
| Raelad         | 250              | 500              | 390           |

Nagu siit näeme on metallitööstus 1923 a. oktoobrist kuni 1925 märtsini suure edusammu hindade alandamise alal astunud.

Ja mida rohkem kuhjame meie metallitööstust tellimistega, seda odawamaks läheb ka metallihind.

Põllumajandus hakkab iga lõikuse järele ifka rohkem ja rohkem põllutöö riistu ja masinaid nõudma ja hakkab järjekult seda tööstuseharu ifka kiiremale ja kiiremale edenemisele. Et meil see tööstuseharu veel täielikult kuhjatud ei ole, siis wõime meie walmistust tuntuvalt tõsta, eriti lähema kahe-kolme aasta jooksul.

Ka metallitööstuse kaudu kindlustame meie fideit linna ja maa wahel.

## Kodanluse maalt.

### Rongide õnnetused.

Warsawist, 4. mail. Poolamaal Dublini—Sofstari ja Raipowitzi—Dublini piirkonnas jooksid kaks rööbas-telt wälja: kauba ja kaubareisijate rong. Ajalehed teatawad, et õnnetus juhtus seepärast, et raudteele olid pandud puuhakud ja kiwid.

## Külafäsitööstest.

Hiljuti anti külafäsitööstiste juhtes uus määrus wälja. Waadeldes seda määrust, küsitaw paljud, mispärast muutis nõukogude walitus nii järsku oma poliitikat fäsitööstiste asjus. Sest alles hiljuti land-fid fäsitööstised tuntuvalt oma õlul matjukoormat, aga nüüd korraga sarnased kergendused. Millest seisab asi?

Asi seisab selles, et nõukogude walitjuie mafupoliitika erineb endiselt isaari mafupoliitika ja ei ole sugugi seda, et fin muutusid teha ei wõiks. Meie mafupoliitika läheb alati fäfikäes elunduetega poliitilises ja majanduslikes olustorras.

Tõsi, alles aasta tagasi oli rahanduse komisfariaadi mafu prefs üleskruuwtud. Rahanduse komisfariaat sai ifegi aru, et wahelt on mafu päalefurumus liiga raske, kuid rahanduse reformi läbiwõimine nõudis teatawaid ohwreid.

Nüüd on selles asjas juba palju muutunud. Rahanduse reform on läbiwõitud. Meil on kindel rahaturg. Selarwe lähed ots-otfaga kokku. Efimejele plaanile tösteti kauba ringjooksu arendamise ülesanded, kaupade odawnemine, linna tööstuse kindlustamine ja talupoegade majapidamise parandamine.

Efimine, teine kui ka kolmas ei ole wõimalik ilma wäike küla fäsitööstuse kindlustamise ja arendamiseta. Tööstus on siin lahutamata seotud põllutööstusega kui terwifuga.

Lenin tähendas: „Praegu räägitakse, et partei ja nõukogude walitus pöörwab filmad küla poole. „Silmad küla poole“, tähendab ka filmadega külafäsitööstiste wäike kaubawalmistaja poole. Uus seadus fäsitööstiste kohta on üks hüüdnade praktiliste sammudest, mida elustatakse tegelikult. Pööre fäsitööstiste asjus on tingitud küla majanduse elu muutumisega ja ülesannetega, mis meie ees seisawad.

### Bulgaaria talupoegade partei äraandmine.

Berliinist, 3. mail. Sofia teatas, et Bulgaaria talupoegade partei keskmittee otustas lahutada oma senisest poliitilast ja walitussega kokkuleppe teele minna. See otjus sündis resolutsiooni wästawõtmisega, mitte enam ühes töötada kommunistidega.

Keskmittee andis wälja proklamatsiooni, milles kutsutakse üles Bulgaaria rahwast seaduslikku walitjuft toetama wõitluses olustega, kes õnnestawad riigi aluseid.

### „Rubamata teadaanded“.

Warsawist, 4. mail. Selarwe waieluste ajal seimis (parlamendis) teatas Walgawene jaadit Zarafschewitsh, et Poola ida piirimail kannatawad elanikud enne-lummata piinawifi. Piinatawatel fiftatfe küüned maha, naisterahwastel lõigatakse rinnad wälja.

Jiefeismate talupoegade partei jaadit Jiberfewitsh näitas, et tema partei ei usu enam ühtegi maareformi ja loeb ainsaks wäljapääfeks maa hinnata ärawõttu mõisnikudelt ja selle andmist talupoegadele.

Kommunistlik jaadit Ströpa tähendas kuulmata terrori päale Poola ida piirimail ja ütles, et elanikud wõtawad meeleheites sõjariistad kätte oma timulate wastu. Ukraina ja Walgawene küsimusi ei saa teisiti lahendada, kui nende maade ühendamine kaudu Rõutogude Liiduga.

Parempoolsete parteide päalefaimijel lastis seimi abiefimees mõned laused Ströpa kõnet fienogrammi maha wõtta, põhjendades sellega, et need laused on ainult seepärast fienogrammi sattunud, et neid ei ole kuulnud, sest sarnased teadaanded on Poola seimis lubamatud.

### „Uju ja funinga eest.“

Londonist, 4. mail. Wanameelsete klubis peetud kõnes teatas fifeasjade minister Dicks, et enamuse liikumine tekitab Inglismaal tõstid hädahõtu. Ta lõpetas oma kõne järgmistel lausetega: „Las Wene kommunistid teha oma kodumaal mis tahawad, kuid ärge puutugu meie usku ega meie funingat.“

### Therwonetfi wõit.

Konstantinopolist, 29. apr. Therwonetfi koiweeritakse Konstantinopolis bõrjel 9 Türgi liiri 9 piastrit.

### Mida annab uus seadus?

Efitels on see tugewaks abinõuks, mis liikuma paneb fäsitööstuse arenemise, korwaldas põllumajanduse puudused ja aitab jalule seadida põllumajanduse riistade remonteerimist ning aiteb kaasa riigi walmistuse jõudude arendamisele põllumajanduses.

Ta paneb piiri edaspidisele töötatööstiste kaswamisele ja kindlustab tööd neid, kes praegu linna rattawad tööd otsima. Edasi annab külafäsitööstuse walmisfaadustele wõimaluse turule ilmuda ja mõju rahuldawalt faubaringjooksu arendamisele kaasa, muudab turu fuurfaupluse elawamaks, ilma milleta lämbuts talupoegade majapidamine.

Ta kindlustab fäsitööstuse kooperatsiooni edaspidist kaswu, aitab kaasa fäsitööstuse õpilaste arenemisele, küla elektrofiteerimisef jne. Kuid kõigepäält ja kõige rohkem saab uuest seadusest kasu põllumajandus, mis fäsitööstuse elawamaks kujunemise ja kindlustuse juures tuntuvalt leiab toetust oma kaswus. Rääkides uuest seaduse wäartusest, ei tohi filmasid kinni fulguda nende hädahõude suhtes, mida see enefega kaasa toob.

Seadus ei wabasta ainult üfifit fäsitööstist, waid ka wäike tööstuse ettewõtjat.

Tarwis on walmis olla selleks, et külas saab kaswama niifama külaf-ettewõtja, kes katjub wälja furuda üdi ilma maata talupoegadelt ja palgatööstistelt, kes ettewõttes töötawad.

Küla kauba ja tööstuse kapitaalile tuleb wastu seadida ühine wäerind tarwitajate, laenu ja tööstuse kooperatsiooni näol.

Ainult sel korral on uus seadus kasulik fäsitööstusele ja S. R. W. Liidu rahwamajandusele. W. W.

## Nõukogude maalt.

### Reffkontrollkomisjoni 4 täisfogu istang.

4. mail awati Moskwas reffkontroll komisjoni 4 täisfogu istang.

Hommitune istang pühendati Tshutskajewi aruandele ja waielustele töölis-talupoegade tööplaani küsimuses.

### Maks firjaoskamatusse likwideerimiseks.

Kõigile W. S. J. R. W. territooriumil wäljaantud eriliste aktiifi patentide päale wiina, õlle ja tubaka müümises on kindlaks määratud eriline maks. Wiina ja õlle müügi patentide päalt wõetakse 25%, tubaka faaduste päalt 10 protfenti. Saadud summad antakse ülemenemaalise firjaoskamatusse likwideerimise erilisele komisjonile.

### Kergendused kulla tööstuses.

S. R. W. Liidu rahanduse rahwafomisfariat töstas wälja juhifirja kergendusteks kulla tööstuses, mille põhjal kõik kullatööstuse ettewõtted kui riiklised wabastatakse 1. oktoobrist kasesolewal aastal kõigist riikliltudest ja koholiltudest mafudest.

### Mafina ehitus S. R. W. Liidus.

„Glawmetalli“ (masinate ehituse komisjon) märkis ära järgmised tehased mil-lises arendada masinate ehitust: Krasnoje Gornowo, Kolomenski, Profintern, (endine Brjanski), Iweri waguniehituse tehase, Mõitiifhenski, Krasnoi Putilow, Leningradi metalli tehase, Wene Diejel, endine Falser ja endine Bari ning wedurifi walmistawad tehased: Hartowi, Luganski, Ljudinowski, Kramatorski, Mikolajewski ja endine Walde.

### Puuwilla riide hinna alandamine.

Silmas pidades, et puuwilla riide walmistuse oma hind odawnes ning Ameerika willa hind alanes, otustas fifekaubanduse rahwafomisfariaat alandada puuwilla walmisfaaduste hinda keskmitfelt 10 protfendi wõrra. Uued hinnad astuwad jõusse 1. maist 1925 a. alates.

### Uus nafta kanaal Baku—Grosnõi—Mustmeri.

S. R. W. Liidu rahwamajanduse nõukogu keskmitetööstuse walitus tunnistas tarwikiliks ehitada nafta kanaali Bakuft ja Grosnõift kuni Mustamereni. Ehitamine lähed maksma 18,7 miljoni rubla.

## Geitlased S. R. W. Liidus.

### Külalisteks Leningradi tööstiste pool.

Praegu oleme Lenini linnas. Mitmed tähtsad kohad on läbi käidud ja nähtud, palju huwitawat ja õpetlikku, mida enne-malt aimatagi ei wõinud. Kodunimefed laitsid küll linna sõitu, aga meie sellest ei hoolinud: tähtsime teada saada, kas õige on see, mis talurahwas arwab tööstistest. Nüüd teame, et see õige ei ole. Tööstised on wäga lahted, andsid priiforteri ja jüüa saame soowi järele. Tramwai alla kaelapidi pole veel feegi jäänud, nagu tobus hirmutati.

Puna m a e k o o l i l a p e d,  
Kingsisepa maaf.

## Timutate Eestist.

### Eotfid 1. mail.

Kuna nüüd wastane korwaldatud eht wähemalt ajutifelt waiifima funnitud, siis lootfid Eesti ühendatud fofid Eesti tööliji oma wõrku saada. Et neil aga enes-tel kindel usf puudus, siis loobuti „diplo-maatilifult“ rongifaugust, mis oleks õieti tehwa ja hale wälja tulnud ja lepitai-nult kõnefoosolefutege. Klusa pildi neist loosolefuteft annab „Kaja“, mis näitab, kui elaw on huwi tööstiste keskel fofide wastu ja misjuguft mõju awaldawad fofid tööstiste päale. „Kaja“ kirjutab:

### Sotfialistide kõnefoosolek priifimajas.

Rahwast oli awaras priifimeeste jaalis tihebalt koos, puudus aga täielikult see meeleolu ja opofitfiooniline element ning kommunistilifelt moodustatud wastasrind, mis waremail aastatel fofiolistide koosolekuile sõjaka ja huwikultuse ilme andis ning mõlemipoolse jõudu suureks sõnala-hinguts pingutas.

Tänawune fofide kõnefoosolek läks waiifelt — programmi järele, mõõdus ühetuljufelt ja unifelt. Tundus, nagu istutfid kufagil külas „kirikuhärra“ püha-päewafel lugemisel.

Rääkis kodanline „härasmee“ adwo-kaat A. R e i, kõneles rkl. J. Piiskar toonumise wajadusest ametühifustesse. Rändas meie fofide igiwana traditfiooni ja trafareti järele terve Euroopa riigid läbi, kuidas nendes tehakse ja ollakse.

Sama pita ringkäigu Euroopasse tegi ka jm. G u s t a w j o n, kõneledes suure paatofega 8-tunnilise tööpäewa ajalooft. Tegi jelle juures mõned hädahõitlud wääratufed.

Lõpuks lauldi noodi järele „Internat-fionaali“ ja siis kosis rahwas tafalesti fuulist wälja.

### Kõnefoosolek Wene-Balti tehases.

1. mai päha puhul oli Wene-Balti tehase end. fõggifaalis ühendatud fofialis-tide poolt kõnefoosolek korraldatud. Saal oli ehitud fini-must-walgete lindifetega ja rohelifega. Tõorahwast ja kohalikke elanikke oli kofu tulnud umbes kolmista. Kõne-lefid riigifogu liikmed Gustawjon ja Piis-tar. Kõnet kuulati waiifelt, ei ainusfki wahelshüüet; kõne lõpul meeleoluta läte-plagin. Uidje tundus igawawõitu. Koo-solijatele jagati faardifeti „Internatfionaa-liga“ ja fofialifil. tööstiste partei „Läti-tust kõigile tööstikonnale“. Müüdi ka „Ühendust“, kuid osteti leigelt.

Rahjuts ei nimeta „Kaja“, kes need foosolekul wiibijad olid, ja palju neist kuulufid tööstiste perre. Wiift mitte palju. Sfjeloomulif on aga, et need juudafel ka wäifekodanlifit elementi enefe ümber koguda ei juuda, waid kõik on „leige“ ja igaw.

### 1. mai Eestis.

1. mai mõõdus Eestis „kodanlikult“, nagu kodanlaste lehed seda ife nimetawad. Sõjanäe ofad ja kaitfeliidu jalgad marsfi-fid mõõda uulitfild. Riianistes ruumides pidafid fofid foosolekuid. Rongikäitufid ei olnud. Tõorahwa ühine wäerind ei korral-danud rongikäite, seft see oleks praegu Ees-tis walitfjewa korra juures ainult uut were-fauna tööstistele tuua wõinud, fofid aga loobufid rongikäitufid nähtawasti seepärast, et kaitfid fifeekulufimift — nende rongikäit oleks liig wäifefarwuline faanud: tööstifed nende lipu alla ei kogu ja kodanlane faadab enefe afemel parem kaitfeliitufale wälja. Nii mõõdus 1. mai kogu Eestis „rahulifelt“.



# Esimene üleoblastiline „Edasi“ linna- ja maafirjasaatjate nõupidamine.

Sm. Jfaki sõne.  
(Järg).

## Wäline olulord.

Edasi puudutab sm. Jfaki lühemalt meie riigi wälis olulorda.

Wäline olulord on tihedalt seotud seesmise olulorraga. Meie sotsialismile minet sünnib pitaldasemalt, kui wäljamaal revolutsiooni ei tule.

Kuidas on siis wälise olulorraga lugu? Revolutsioonilised tingimised, olulord on alles, rohkem kui enne sõda. Kapitalistlikus korras on alati need tingimused olemas. Praegusel korral on aga kapitalistid üldiselt tugewamaks muutunud kui aastat paar tagasi.

Neil on korda läinud end majanduslikult kriisist ajutiselt wälja upitada. Revolutsiooni ohtohetelised võimalused on selle tõttu edasi lükatud, revolutsiooni silmapilt pole praegu olemas ilmariidel, päale Hommitumaa ja Baltani riikide. Kuidas see meie päale mõjub? Meie peame nüüd oma majanduse selle järele seadma, aktiivselt töötama, peame end tajakalaal wäljamaaga seadma. Meie kindel mõit on see, et tugewad meie majanduslikult olemas. Kui kapitalism on aktiivsem, siis on ta ka meie vastu aktiivsemaks muutunud. Seepärast ei või sugugi mõimata olla meie sõjariistadega kallale tungimised.

## Reaktiivse ajajärgi.

Praegu on wäljamaal reaktiivse ajajärgi. Ainult üheks silmapilgul oli n. n. „demokraatiline patifitsifit“ ajajärg. Revolutsiooni lained olid küll suured, kuid revolutsiooni lained ei suutnud kapitalistlikku korda minema pühkida. Kapitalism toetades sotsiaal-lärandjate päale oli nii tugew, et neid suutis tagasi lüüa. Ebert, Herriot, Mac-Donald on nüüd kolitambriis. Saksamaal näeme juurepärast pilti. Siin on esimene plaanile lüüatud tutaw pita murrude ja raudliiwiriga Wilhelmi parem käsi Hindenburg.

Wäljamaa kodanlus on selle tõttu hirmunud, kuid Hindenburg saab igatahes eesialgu ettewaatlikult talitama, võib olla, et tarwitab ära isegi mõnda sotsi.

Tagurk on suurtes riikides maad wõtnud. Meie peame

## Isjawaige kindlustama,

kuigi rahuarmastajad olemas. Sõjast meie muidugi lahti ei ütle, kui meid selleks sunnitakse. Peame talitama wana rahwa sõna järele — „Tahad rahu, walmista sõja vastu“.

Sõjawäe tegime wähemaks. Nüüd peame teda tugewamaks tegema, sest maailma poliitika walitseb rufilas. Meie nii tugewad ei ole, et wõiks ohtohetel Ameerikaga wõi Inglismaaga sõdida. Kuid niipalju peame ittagi tegema, et wälised mõpud meie kallale ei tuleks oma isandate äsistuste päale.

Wälisriikides on meil veel suur sõjawägi — töölistelajaks. Kodanlus, kuigi on tugewaks muutunud, siiski ei ole nii tugew, et töölistelajaks rammu wõiks katjuda.

Komparteid muutuvad suuremateks, tugewamateks, kindlamateks. Wenemaa enamlased wõitsid sellepärast, et 20 aasta jooksul ettewalmistafid revolutsioonile. Nad walmistasid endile kindla revolutsiooni ohwitseride kaadri, nad töötasid kindla taktika wälja, löid ja wõitsid.

Wäljamaa komparteid enamlustawad endid, nad walmistawad kindlasti ette revolutsioonile, et niijama kui enamlased Wenemaal, nii omal maal kodanlusele lõpulikkult surmahoopi anda.

Sellest kõigest näeme, et üldiselt läheme tugewamaks, selle päale vaatamata, et ilma kapitalism end stabiliseerinud. Seepärast on teie kirjasaatjate tähtsamaks ülesandeks seda küsimust rahwahulkades näidata, misjulguses sihis arenemise käit lähed. Teiste riikide revolutsioonid saawad olemas werisemad kui seda oli Wenemaa revolutsioon. Meie peame ainult ühisel meelel talitama. Meie sotsialistiline ülesehituse töö on siis kindel, kui ise kindlad olemas.

Läbirääkimistes sõnawõtjad seltsimehed puudutasid peamiselt üht kui teist küsimust, mis tumeamaks jäid, nimelt kõige rohkem keerlesid läbirääkimised sulaste wõtmise küsimuse ja kooperatsiooni küsimuse juures.

Sõpufõnas annab sm. Jfaki täiendawaid seletusi etteotud mõtete kohta.

Wõeti vastu järgmine

## resolutsioon:

„Edasi“ Põhja-Lääne oblasti tööliste ja talu kirjasaatjate nõupidamine ära kuulatas sm. Jfaki aruannet S. R. W. Liidu sihemisest ja wälisest seisust, kriipsutab alla seda, et vaatamata laastamistöö järelduste päale, mis ilmasõda ja kodusõda kultuursetus meie majanduse elule andis, on nõukogude walitsusel korda läinud töölis-talupoegade hulkade ühisel jõul Liidu majandust kindlale alusele seada.

Kõik majanduslikud juhtiwad punktid — maa, juurtööstus, pangad, raudtee ja wälislaubanduse monopol on veel kindlalt nõukogude walitsuse käe all ja selle tõttu võib kindlalt majanduse elu tõusu ja arenemise käiku sotsialismi poole tüürida.

Meie ees seisab peaaesanne walmistuse jõudude tõstmine ja laialiste hulka tarwituste suurendamine ja olulorra parandamine ning kõiki võimalusi, mis selle poole wiivad, tuleb ära kasutada.

Et külla on päärtug tööstusele, siis on see külla on, seepärast tuleb tarwitada kõiki nõukogude walitsuse määrusi, mis on sihtitud selle poole, et talupoega jõuaks teha. Meie siht on kõiki põllumehi ja töölii jõuaks teha. Kuid see jõutuse arenemine peab minema sotsialismi sihis.

Praegusel silmapilgul on ainuke tee sotsialismi poole kooperatiivide süsteem, seepärast tuleb kõigiti toetada kooperatiivi, põllumehesete selgeks teha nende tähtsust ja kaasa tõmmata laiemaid rahwa hulka sid kooperatiivi ümber.

Sellepääle vaatamata, et Nõukogude Liitu ümbritsewad kapitalistlikud riigid, kus praegu äärmiselt tagurkust ajutiselt puhtile on pääsenud, olemas meie kindlad selles, et kapitalistlikud riikide töölis-talupoegade hulgad warsti oma kurnajad kurnutawad ja meie Liiduga ühijelt sotsialismi ehitusele asuwad.

Üles selles kindlas usus püüame meie seni omal jõul kindlustada Nõukogude Liitu, teades, et iga samm, mis kindlustab Nõukogude riiki ja selle elanikkude hääd käekäitu, on pandiks üleilmse sotsialistliku revolutsiooni wõidule.

Wahetpääle on kohale jõudnud Petrogradi raiooni konverentfi poolt sm. Blumfeldt, kes nõupidamist terwitab ja ette loeb nimetirja, mida nemad kui hoolekandjad annud hoolealusele — Kingisepa kreisile. Ta tähendab, et linna tööliised püüawad kõik teha, et siidet linna ja maa wahel pidada. Soowib nõupidamisele korradaminekut.

Kingisepa kreisi talupoegade nimel tänab hoolekandjat sm. Tunkster ja arweldab soowi, et tulewikus rohkem rõhku pandaks rahwuswähemuste kirjanduse saatmise päale.

Järgmiselks päewatorra punktiks on: „Tööliste ja talupoegade kirjasaatjate liikumine ja selle organiseerimise wormid“. Etteandjana esineb sm. Klaas.

## Sm. Klaasi sõne.

Kirjasaatjate liikumine ei sünni mitte üksi Wenemaal, waid kirjasaatjate organiseerimine sünnib ka wälismaadel — Saksamaal ja Prantsusmaal. Küsimus on üles tõstatatud, et kofututjuda üleilmset kirjasaatjate konverentfi. Mis on siis selle liikumise tõeliselt põhjusel?

Waremalt arwamine, et revolutsioon läheb läbi kiirelt. Kuid seisuford näitab, et see nii ei ole. Praegusel korral paneme päärõhku S. R. W. Liidu kindlustamise päale, kuna 1919, 1920 aastal oli terve meie tähepanu pööratud selle päale, et tulelõpet üle wiia teistes riikidesse.

Et aga seda uut ülesannet läbi wiia, tõsta põllumajandust ja tööstust, on waja uusi jõude, kes sajaduhandetena alt hulkade seest tõusewad.

Kultuura tasapinna tõstmine andis tõuke tööliste ja talupoegade organiseerimisele.

Läbirääkimised laenu suhtes Geenuas ja Inglismaal läksid nurja ja töölistel ei jäänud muud teed üle kui oma jõuga läbi jaada. Töölistehulgad ise lükkasid wälja need isikud, kes aitasid tõsta tööstust ja tööstuse käiku oma näpunõidetega. Need isikud on kirjasaatjad.

Kirjasaatjate hulka võib tuhandetega lugeda. Nii näituseks on „Leningrabi Prawda“ ligi 2600 kirjasaatjat. See on wägi, mis energiat, oskusi annab tööstuse tõstmiseks.

Kirjasaatjatel on üks ülesanne — itka edasi püüda, kiiremaks sammudes kui rahwahulgad.

Ja see hulk sammubki kiiremini: poliitringide ja muude ringide juure asutawad nad endi ühendused.

Kogu ilmas on praegu tööliste kirjasaatjaid 80.000 ja talupoegade kirjasaatjaid — 85.000.

## Kats seisuforda.

Kirjasaatjate organiseerimise suhtes on käesolewal ajal kats seisuforda — üks Leningrabi teine Moskwa oma.

Moskwa seisuford sihtab endas: tööliste kirjasaatjad koonduwad ajalehe ümber ja teewad tööd.

Leningrabi seisuford on täielikult: siin sihtit Moskwa seisufordale veel juure, et tuleb tähele panna territoriaalsuse põhimõtet iga kreisi, walla, tööstuskoha ja raiooni juure tulewad luua kirjasaatjate ühendused.

Miks üleskerkivad jarnased lahtmõtted? Selle alus seisab ülesannetes, mis üks kui teine oma ette seab. Nii näeb Moskwa kirjasaatjate suhtes, et ta peab olema aktiivne oja ülesehituses, nende ülesandeid paljastama, eitawate külgede ette toomine kohadel. See on nende peaaesandeks, seda teewad nad lehe kaudu.

## Viiga kitzas ülesanne.

Leningrabi seisuford waatab, et see ülesanne ühki on liiga kitzas ning ütleb: kirjasaatja on aktiivne oja ühistondlises ülesehitustöös. Seda oja püüab ta läbi wiia oma kirjades. Tema ülesandeks on, aktiivjelt oja wõtta ühistondlises elust kohade pääl. Meie ütleme, et kirjasaatja seisab hulkadest kõrgemal. Ta ei oska ühki kirjutada eitawaid nähtuseid, ta peab näitama ka, kuidas neid parandada, ta peab oskama olla õpetaja.

Moskwa organisatsiooniline worm on kitzas. Laiemat kirjasaatjate wormu peame looma meie partei juhtimisel. Ilma partei juhtimiseta meie neid ülesandeid läbi wiia ei saa.

Leningrabi seisuford leidis kinnitust ka tubermangu partei 21. konverentfi poolt. Sellel ühines Nowgorodi ja mõned teised maakonnad.

## Kuidas organisatsioonilist wormi luua.

Seeranis tähtis on see eestlastele, tegelikult meil wenelastega mingit wahet olla ei tohi, sest elame S. R. W. Liidus ja selle kaasaaitaw töö on ühine kõigile.

Kuidas afuda organisatsioonide loomisele? Sinnatöölise hulk lähed siin edasi ühije, kindla koguna sellele liikumisele vastu.

Samuti peawad tegema ka maafirjasaatjad

Sää! waldades, kus on Wene seltsimeeste poolt loodud kirjasaatjate ühendused, kuid neid on aga wähe, eesilasel kirjasaatjal tuleb lihtsalt sinna minna, registreerida ja hakata tööst aktiivjelt oja wõtma.

Paljudes kohtades pole aga jarnaseid ühendusi, sinna tuleb neid luua. Meie partei tuleb alati vastu nende ühenduste organiseerimisele. Sgaühe esi-

mene samm sellel alal on pöörata partei komitee poole.

## Mis annawad need ühendused.

Nad aitawad 1) luua kindlat ühust, 2) aitawad kaitsta ühiskirjasaatjaid kallale tungimise eest.

Sinnades on jarnast ühinemist kergem läbi wiia, sest pole kohti, wabrituid, kus jarnased kirjasaatjate bürood puudutit. Eestlased — kirjasaatjad peawad ühinema oma wabritute büroodega.

Keege ei tohi kirjasaatjate tööd kontrolleerida wõi taitstada lehtedele sõnumit saata, päale ajalehe toimetuse. Sga ajalehe toimetuse juures asub veel ise kirjasaatjate büroo, kes kohapäälsete büroodega ühenduses.

Sõpetades annab sm. Klaas edasi terwituse „Leningrabi Prawda“ toimetuse poolt.

Läbirääkimistes selgub, et etteotud organisatsiooniline kawa puudulik ja selguseta on ning nõupidamine otustab moodustada erilisi komisijoni, kuhu kuuluwad seltsimehed — Treufeldt, Teiter, Wiin, kelle hoolet jäi organiseerimise kawa wäljatöötamine.

Päale lõuna wahetega kuulatakse ära

## „Edasi“ toimetuse aruanne ja kirjasaatjate järjelordsed ülesanded.

Esineb sm. Palwadre toimetuse kolleegiumi nimel.

Ajalehe tähtsusele on nõupidamise wäljel mitu korda allakriipsutatud. Nüüd kriipsutame alla, et ajalehel on esimese järgu tähtsus.

Ajalehed wõiwad koondada endi ümber kogu poliitilise liikumise.

Nii näituseks meie partei häaleandja „Jarka“ koondas oma ümber revolutsioonilised jõud. See on üks nähtus.

Wõtame Herzeni „Kolokol“ — mis ilmus wäljamaal. Ka see ajaleht oli selleaegse revolutsioonilise liikumise teenitajaks ja walgustajaks.

Sm. Lenin tähendab raamatutes „Mis teha“:

„Ajaleht on kollektiivne agitaator, kollektiivne propagandist, kollektiivne organisaja“.

Ajaleht on ainuke abinõu, mille abil üks wõi teine mõte võib tungida igasse nurka. Ajaleht on üldine mõte, see lähed igale poole. Seepärast pannakige Nõukogude wabariigis suurt rõhku ajalehe päale ning oli ajajärg, kus ajalehte isegi majuta laiali saadeti.

Kui meie nüüd kõike seda tähtsust kofu wõtame — agitaator, propagandist, organisaja, kaswataja — siis saame aru sellest küsimusest, mis sunnib meid kõike seda organiseerima.

Ajalehe tähtsus praegusel korral on palju suurem. Praegu on iga praktiline jaawutus, edu praktilises näitajaks teistes kohtades poliitilistes ja teistes elu küsimustes. Ta toob nähtawale jaawutusel ja warjufiljed. Paljastades neid warjufiljed, mis ettetulewad ülesehituse töös, aitab ta uut korda kindlustada.

## Misjulgust iseloomu peab ajaleht kandma.

Peab ta olema laialiste poliitiliste ar-

tiklite kogu, wõi majandusülewaadete kogu. Ajalehe kõige tähtsamaks osaks tuleb lugeda tegelikku elu kirjeldust. Muidugi mõista ei saa üht kui teist seisuforda ette tuua ühiskirjasaatjate eraldatult. Siin peab ette tooma neid teatud seisufordid. Toimetusel on siin oma ülesanne. Ei saa lahti öelda ühestki küsimusest. Tõhaste korra üldiselt seletus ühe küsimuse kohta, selle järele ilmutawad ühiskirjasaatjate sönimid selle aine kohaselt.

## Kas „Edasi“ on suutnud neid ülesandeid täita

ja kas ta on oma ülesandega walmis jaanud? „Edasi“ asutati 18. nov. 1917 a. Teataval määral on ta oma ülesannetega walmis jaanud. Waatame 1918 aastat. See aasta oli meie elus pöördepunkti.



Päale Gestimaa oktupeerimise Sahtamaa poolt töusis küsimus, kuidas selle päale reageerida. Samal ajal hakkavad ka isehi- jlowaafid päale tungima. „Edasi“ algab tööd, eestlasi organiseerima Panasesse sõ- jamähe.

Teine pöördepunkt oli Sahtja revolutsioon. Ta koondab eestlaste revolutsiooni- liji jõude Gestis Rõutogude walitjuse maksmapanekufis. Gestimaa revolutsioon läks nurja. „Edasi“ koondab tähelepanu uuesti sellele, et ühes Wene selfimeestega käsitähes-käia.

Tema teenuseks tuleb jeda lugeda, et püüdis eestlasi, kes laiali pillatuna asu- wad Wenemaal, Siberis, tõmmata remo- lutsioonilise tegevusesse, tõmmata kaasa talupoegi S. R. W. Liidu ülesehitusele.

Pärastpoole näeme, et „Edasi“ võtab dige seisutoha opteerimise palawiku kohta. Tema seisukoht oli siin, et wiimane kui üks tegew jõud oleks koondatud Rõuko- gude waboriigi kindlustamisele ja et jar- mast laialist opteerimist ei sünniks. Ta ei asunud ei Gestis ega Wene asuniku seis- kohale, ta seadis opteerimise palawiku vastu rahwuswahelise revolutsiooni küsi- muse.

Omaval ajal oli waieluse all küsimus, kas üldse maksab Gestis asunikute hulgas tööd teha, sest Gestis asunik olla kula. Palju sai konverentse läbiwiidud. Gestis asunikud olid tõesti rahwuslikud.

Kuid siiski, meie tulime otjusele, et Gestis asunik majanduslikest küsimustest ei ole, teda tuleb ümberkaswatada, tõmmata nõu- kogude tööle.

Tagajärjed on olemas. Maal on nõu- kogude koolid, klubid, ringid jne. ning tänane teie nõupidamine kriipsutab jeda eriti alla. „Edasi“ on suutnud võita üle- üldist seisukohata.

### Wistugufes seisutorrast „Edasi“ töötat.

Lehetellijate arv on tõusnud. 1924 a. algul telliti 900 eksemplaari. 1924 a. hoog- töö algul, juuni kuus — 1.400 ek., aasta lõpul — 3.000, 1925 a. aprillil — 4.000 eksemplaari.

Kogu sellest rõhuv enamus eksemplaari- lähed maale.

See kõik näitab, et „Edasi“ on muutunud asunikute häälekandjaks, waatamata selle päale, et ta kui partei häälekandja partei liinist kinni peab.

Muidugi mõista ei saa jeda arwu ide- aalina võtta. Meie ei tohi milgil tingi- musel selle päale peatama jääda. On ju Leningradi kubermangus 150.000 eestlast. Peame tõstma wastawalt sellele arwule lehetellijate hulka 200—300 korda.

Kui töövõlli „Edasi“ tellijate wõrgu laiendamise mõttes sejab veel ees. Sügisel peame tingimata suurendama jeda arwu 2—3 korda. Toimetust loobab, et ta jeda ühes kirjasaatjate kaasabiga suudab teha.

### Toimetuse kaastöölised töwga ülesewamatud.

Suwitaw on waadata, kuidas nüüd lehte täidetakse.

Toimetuse kolleegium kui niifugune otje- kohesest tööst osa ei wõta. Ta annab ai- nult põhimõttelisi juhtnõuise.

Tegelikult töötawad toimetamise töös 6 selfimeest — neist 5 toimetuses ja üks korrektor.

Muidugi mõista see wäike töölise arv ei suuda üksi teha lehte loetawaks ja hu- witawaks. Päärastus peab seisma siin selles, et lehte peawad täitma wäljaspool olewad jõud, kes tegelikult eluga seotud.

Need wiis „kirjanikke“ peawad ainult parandama, reguleerima, tööle kuu andma. Wäljeks jooks — kirjasaatjateks on 158 inimest.

Neist on Leningradi linnas 22, kuber- mangus — 75, Põhja-Lääne oblasti teis- tes kubermangudes 25 ja mujal, s. o. üle S. R. W. Liidu 36 inimest.

Sotsiaalse koosseisu järele jagunewad kirjasaatjad:

Töölisi — 11, talupoegi — 53, haritlasi, püüasjalikult küla opetajaid — 63, õpilasi — 8 ja sõjawäelasi — 1. Need on wäljas- pool linna. Sinna juure tuleb veel ar- wata linnas olewad töölised kirjasaatjad, jeda 22 isikut on.

Nüüd waatame edasi, kuidas need 158 kirjasaatjat on toitud „Edasi“.

1924 a. awaldati üldse jönumeid: jaa- nuaris — 49, märtsis — 80, juunis — 72, septembris — 106 ja detsembris — 181.

Side asundustega kaswas järgmiselt:

Jönumeid ilmus 1924 a.: jaanuaris — 13, juunis — 27 ja detsembris — 64 asundusest. 1925 a. ilmus „Edasi“ jönu- meid: jaanuaris — 81 ja märtsis — 101 asundusest.

Märtsis käesolewal aastal ilmus „Eda- si“ jönumeid: Leningradi kub. — 54 asun- dusest, teistes Põhja-Lääne oblasti kub. — 19 asundusest ja teistest S. R. W. Liidu osadest — 28 asundusest.

Üldse on jönumeid saadetud 1925 a. jaanuaris — 307 ja aprillis — 367.

Nüüd tõuseb küsimus, palju neist jönu- miteist kasutamist on leidnud, siis peab tähendama, et jönumid on peaaegu kõik ära mahutatud. Kasutamata jönumite hulk on umbes 10 protsi, nende seas püüasja- likult küsimused, mis enam isikliku laadi kandisid.

Leht on kaunis laialine. Päärastus juhtivate kirjatükkide kirjutamises sejab püüasjalikult toimetaja õlgadel. Wäljast- poolt toimetust tulewad juhtiwad kirja- töölised siia seestmiselt — kaks tükki kuu. See muidugi raskendab tööd ja ajalehe wäärtust.

Päale selle on lehel abinõud olemas: tiraajhi komisjon ja ajalehe sõprade ringid.

Üldse on ajalehe sõprade ringe 49, neist Leningradi kubermangus — 39 (Dudowa kreisis — 21, Kingisjepa kreisis — 4, Luuga kr. — 13 ja Tretski kr. 1). Põhwa kubermangus — 5. Ülejäänud ringid asu- wad Jaroslawi kub., Krimmis, Tweri kub., Ulanowski kub., Samaara ja Omski kub.

Eriti aktiivset töötatist Põhja-Liina kubermangus. Siin asub keskkomisjon Oparinos.

Meel on olemas linnas organisatsioon — wabrikute ja tehaste kirjasaatjate büroo, — koosneb 5 liikmest.

See büroo organiseeriti 12. märtsil j. a.

### Majanduslik olulord.

Siin ei ole asi nii edukas, kui jeda tä- hendawad eelpool etteotsitud arwud.

Rahjud, wõlad tõusewad. Gestis Kirja- tuse ühisus, kes jeda lehte wälja annab, peab töötama kahjuga. Selle iseloomustu- jeks toon siin ette paari kuu sisetulekut ja wäljaminekut:

Dtsober 1924 a.

Saadi tellimistest: 1330 rbl. 78 kop. (50,8%), kuulutustest — 931 rbl. 50 kop. (41,2%). Kofku — 2263 rbl. 28 kop. Kaks kuludeks: paber 426 rbl. (12,5%), trüff — 1628 rbl. 40 kop. (47,7%), kon- tori ja toimetuse päale — 775 rbl. 75 f. (22,7%), talitus ja teised kulud — 577 rbl. 23 kop. (17,1%), kofku — 3407 rbl. 38 kop. Siinjuures treb puudujääk wälja 1144 rbl. 10 kop.

Nüüd wõrbleme jeda teise kuuga — märts 1925 a.

Sisetulek tellimistest — 2378 rbl. 35 kop. (90,8%), kuulutustest — 244 rbl. 20 kop. (9,2%), kofku — 2622 rbl. 55 kop.

Wäljaminek jamal kuul: paberi päale — 1793 rbl. (32,3%), trüff — 2040 rbl. (36,7%), toimetuse ja kontor — 968 rbl. (17,5%), talitus ja muud kulud — 745 rbl. 50 kop. (13,5%). Kofku — 5546 rbl. 50 kop. Puudujääk — 2923 rbl. 95 kop.

Siin näete selgesti, et iga uus tellija toob kahju juure. Meie ees sejab küsimus lehe hinda tõsta. Meie jõudume Kirjastuse ühisuse otjusele, et lehe hinda peab tõstma — maal 65 ja linnas 75 kopika päale. Riigama, kes telliwad põllumajandusliku liia, maksawad 10 kopikat kuus juure. Praegu aga takistawad majanduslikud ras- kused lehe tööd. Kaastöölised arwu tuleb suurendada, leht muutuks seetõttu elawamaks.

### Kirjasaatjate ülesanded.

Jga toimetuse on siis eluline, kui iga tema liikme kohta tuleb 100 ehk 1000 kirjasaatjat. Seba tähendas sm. Lenin.

Kirjasaatjad peawad kirjutama igaist elu- nähtusest, warjulistest, kaanustest kind- lalt ja otjustawalt.

Wida otjustawamalt kirjasaatja kirjutab, jeda parem toimetajel. Wiimane waatab siis selle järele, mis jönumiga teha, kuidas ära tarwitada.

Lenin kirjutab: „Ükski ei tohi kirjasaat- jat kontrollida.“ See digus on ainult toimetajel. Minult sel korral, kui kirja- saatja otjustawalt kirjutab, on jönum wäär- tuslik.

Teiselt peab kirjasaatja kohapääl olema propagandist ja agitaator. Ta on aktiivne ajalehe keskkoht hulkade seas.

Kolmandaks peab kirjasaatja olema orga- nisaator. Tema ümber organiseeriwad end laialdased hulkad, tema on kohapäälne „Edasi“ ehtaja.

Kokkuvõttes on kirjasaatja ülesandeks olla jönumiaatja, agitaator, propagandist, organisaator.

Kirjasaatja on aktiivsem osa masinist — nende juht. Kui meie juudame „Edasi“ ümber koondada võimalikult rohkem kirja- saatjaid ja kui meie tulewa kord kofku tu- leme, siis wõime hulk tööd ära teha nõu- kogude walitjuse kindlustuseks.

Päale küsimuste teiwad

### läbirääkimised.

— „Edasi“ kirjastust on waja lihtsusta- tada. Sel kombel teekime ta maarahwale kättesaadawaks.

— Ajalehe hinna tõrgenemine raskendab laialilastamist maal. Asunduste ajalugu wõiks ka walgustada „Edasi“ weergudel. Tawis on asunduste uurimisistöö ette wõtta. Sellal on suu tähtsus.

— Kest on tawis lihtsustada. Jseära- nis raske on aru saada ehtimest, s. o. po- litilistest leheküljest. Samuti on laiemale hulgale teadmata, kus üks wõi teine linn asub. Siin oleks tawis riigi nimetus juure panna.

Lehe hinna küsimust wõiks üles tõsta. Sest puhast paberit ei saa 50 kop. nii palju, kuna „Edasi“ liiafult juures — trüff, posti ja muud kulud. Tawilik oleks wõla päale tellimist võimaldada kohalike orga- nisaatorite kaudu.

— Asunduste minewiku käsitamine huwi- tab. Kästi kirjutatud ajalugu tõstaks huwi ajalehe vastu ja oleks kajuikum.

— Sebe on waja elulisemaks teha. Kirja- saatjate kofus on neid küsimusi kofade päält anda. Sel kombel muutuks leht hu- witawaks ja tellimine täuiseks.

— Meie peame partei seisukohast tõwasti kinni hoidma ja talurahwa hulkasid endiga kaasa tõmbama. Minu isiklik arwamine, et lehe hinda vastu jügist tõsta ei maksaks.

— Lubadused, mis antud, tulewad täita. Praegune ajaleht on siiski kallis. Teifi teesid waja otstida, et lehele sisetulekut jaada. Jämedad jönad — nagu mustfont — ei meeldi paljudele — siin tuleb wiisa- kamalt jöna otstida.

— Meie ülesehitustöö on nõrga munda- mendi pääl. Jkka püütakse ülistawaid lu- gusid luua. Tawis on kirjutada nii, kui- das tõesti lugu on. Hoosamalt ja ette- waatlikumalt peaks tööd tehtama.

— Tõsta ajalehe siu jaame siis, kui enam jönumeid saadetakse. Mustfont ei ole jönumisjona, waid papi aumini.

(Järgneb.)

### Siendus.

Elilase „Edasi“ numbrisje oli wäike wiga siie libijemud. Üleblastilise linna- ja moa- kirjasaatjate nõupidamise presidiiumi liit- meks waliti mitte tw. Wink, waid sm. Rirk.

### Witmesugust.

#### Ajastirjandus Ameerikas.

Ameerikas ühisriikides ilmus 2310 päe- walehte, 13.267 nädalalehte. 473 ajalehte kaks korda nädalas, 197 ajakirja kaks korda kuus, 3613 kuukirja jne. Ajalehtede ja aja- kirjade koguarw ühisriikides ühes kaana- daga on 20.531. Wõrdluseks olgu tähenda- tud, et Sahtamaal ilmus 3152 ajalehte, nendest 1834 kuus korda nädalas, 114 seitse korda ja 58 üle seitse korda nädalas.

#### uus Mooses.

Londonist teatatakse, et usujamaatikutud Egiptuses on tahtnud teha samasugust imet, nagu tegi Mooses, kui läks Punaesest merest kuwalt läbi. Katse läbi uppus 50 isikliku semiiti tõugu pärismaalast. Kuna meri ei tahtnud palujate ees taganebada, tõrkusid inimesed wette minemast. Rende juht aga palus jumalat ja hüppas raudkepiaga käes merde. Isiklikud hüppajad juhile järgi ja uppusid.

### Elilase kõrje:

|                       |                         |
|-----------------------|-------------------------|
| Reistkassa lohusused: | tiherw.                 |
| "                     | juunis 6 " 101/4 "      |
| "                     | 3 " 99/4 "              |
| "                     | juulis 6 kuud 99/4 "    |
| "                     | august. 6 " 98/4 "      |
| "                     | sept. 6 " 96/2 "        |
| "                     | okt. 6 " 95/4 "         |
| Naestlingid:          | 9 r. 39 f. — 9 r. 44 f. |
| Soome margad:         | 4 " 87/2 "              |
| 1. wõidulaen:         | 3 " 43 "                |
| 2. wõidulaen:         | 3 " 63 "                |
| Talupoegade laen:     | 86/4 "                  |

### Kirjawastused.

Kotblane, Dudowa tr. Kirjasaatja nime meie ei awalda kellegile. Kes katjub kirja- saatjale midagi paha teha, küll see teab, misuguse karistuse osaliseks ta saab.

### Teadaanded.

#### Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Reisnädalal, 6. mail.  
tell 7 „Kals pierrot“  
tell 8 1/2 „Põhjas“  
Wast. instr.-organisaator.

#### Täna teatrites:

Teater „Юных Зрителей“.

Бодность не порок“.

Музыкальное комедия

„Мария“.

Василий

«Вера Мирнова»

Консерваториии жаа.

(Moskwa revolutsioonilise teatri külastajad).

«Озеро Ляль».

Pet-Wiib. poolt E. T. Klubi.

Reedel, 8. mail kell 9 õht. on näiteringi liikmete koosolek. Päärastatuse tähtsuse tõttu ilmumine kõigil tarwilik, niijama juhatajatel sm. Käsepal ja Zuhkumil.

Dudowa Gestis Harmaja korraldab oma ringitegelastega puhkepüwal, 17. mail j. a., wäljasõidu Trutnewasse (wana mõisa ruu- mides), kus korraldatakse suur pidu. Ges- lawas: 1) sm. Mäe kõne: uus ainus põllu- majanduslik maks, 2) kontiert-osa, 3) ope- rett „Jah majas“ ja näidend „Kahla- kes korteris“ jne. Sõpustants, lendaw post ja muud lõbusused. Mängib orkester. Pidul algus kell 4 p. l. Sinab: 1. plats 35 kop., 2. plats 25 kop. Zuhatus.

Wastutaw toimetaja: A. Treuheit.

Wäljaandja: Gestis Kirjastuse ühisus

### Sm. W. Kingisjepa nimeline Gestis töölise haridusmaja.

Reisnädalal, 6. mail.

#### Ehtimese ahtme martijalist-leninismi ringi järjetordne istang.

Algus kell 8 õhtul.

W. A. P. Lening. kub. agitpr. osat.  
Gesti selfioon.

### Pofna wallas,

W. Luuki kreisis, Põhwa kub. wõtab „Edasi“ päale : : tellimist vastu : : sm. Koigas, Goritsa külanõu- kogus.

Olfin wenda Kustaw Kütti, pä- mandant. Kellel tema üle teateid peaks olema, palun neid edasi anda kas „Edasi“ toimetusele ehk Amee- ritas ilmutwa eestisele lehe „Uue Alma“ talitusesse, aadress: c/o „Uus ilm“ — 1787 — 1-st ave, New-York. Wiimased teated minu wenna Gustaw Kütti üle on: 1916 a. apr. elas ta Tshernigowi kub., Bogari (Morav) linnas ja töstas A. E. Ku- thenbergi tubata wabrikus. Ohtja P. Kütt.

Dr. Grünberg Wostantje (end. Snamensk.) uul. nr. 25. Oktobri pros. nurgal, telef. 562-37 — Wastu- wõtte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naissterahwastele eraldi. Praegusaja arstimisabindud. Sihtis (914) ja tripper (terawat. ja ja t.) ja tripper krooniline. Snguorgaanide igatälgne arstimine.

Grigaigemaja, Ksentse, naiste- jannitamis- lüke, hamba- kurgu, lõrwa, nina- ja jahuhaigused. Sihtis (606—914), tripper. Põiehaigused, järelewas- tamine ja tawine jo- tawine. Sihtis 606 tripper tawine jo- tawine. Sihtis 914 tripper tawine jo- tawine. Sihtis 606 tripper tawine jo- tawine. Sihtis 914 tripper tawine jo- tawine.

Suureliski haigemaja Kusei ja naist. 7. te- lej. 180—52. Wastutaw. Kõikides spets. wõttes ja assistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Kõikides wõttes (naissterahwastele eraldi) järelewas- tamine ja tawine jo- tawine. Sihtis 606 tripper tawine jo- tawine. Sihtis 914 tripper tawine jo- tawine. Sihtis 606 tripper tawine jo- tawine. Sihtis 914 tripper tawine jo- tawine.